

Kuukausiraportti - tammikuu 2026
1292/00.01.03.00/2026

Aluehallitus 24.02.2026 § 33

Lisätiedot

Talousjohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus merkitsee kuukausiraportin tammikuulta tiedokseen.

Päätös

Keskustelun kuluessa Eeva-Liisa Auvinen esitti seuraavaa:

1. hyvinvointialueella otetaan käyttöön kaikissa vakinaisten virkojen ja toimien rekrytoinneissa täyttölupamenettely
2. hallitus pyytää 31.3.2026 hallituksen kokoukseen talouden tasapainotusohjelman, joka sisältää sekä toimenpiteet että eurot talousarviossa pysymiseksi.

Puheenjohtaja kysyi hallitukselta, voidaanko Auvisen esitykset hyväksyä liitettäväksi päätökseen yksimielisesti. Hallitus hyväksyi esitykset yksimielisesti.

Hallitus merkitsi kuukausiraportin tammikuulta tiedokseen ja päätti lisätä päätökseen edellä kirjatut toimenpiteet.

Selostus

Aluehallituksen hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumista käsitellään kuukausittain johtoryhmässä ja aluehallituksessa. Lisäksi taloudesta ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksilla aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuosikatsauksia tehdään kolme kertaa vuodessa: tammi-maaliskuun, tammi-kesäkuun ja tammi-syyskuun tiedoilla. Neljäs eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan. Talouden toteutumista on arvioitava kokonaisuutena ja aluehallitukselle laaditaan tulosennuste sekä katsaus strategisten mittareiden ja tuottavuusohjelman toteutuksesta kuukausiraportoinnin yhteydessä.

Strategiset mittarit

Hyvinvointialueen strategiset mittarit on johdettu strategisen palvelustrategian keskeisistä päämääristä. Strategiset mittarit (taulukko 1) ovat aluehallitukseen ja -valtuustoon nähden sitovia.

Tavoitteenamme on, että toimintamme on asiakaslähtöistä ja laadukasta. Asiakaskokemusta mitataan NPS-suosittelevuudeksi avulla kaikilla palvelutuotannon toimialueilla. Organisaatiotasoisesti tavoitetasoksi on asetettu, että $NPS \geq 75$. Asiakaskokemuksen koko organisaation tunnusluku tammikuussa oli 78,8, eli tavoite olisi toteutumassa.

Tavoitteenamme on järjestää asukkaillemme heidän tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja laadukkaita ajoissa. Palvelujen saatavuutta arvioidaan "liikennevalomallin" avulla: punainen $< 90 \%$, keltainen $90 \leq x < 100 \%$ ja vihreä 100% palveluista toteutuu laadukkaita ajassa. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Hyvinvointialueella toimialueiden mittareiden keskiarvo oli tammikuun lopussa 85,5 %, joka on tavoitteen alapuolella. Talousarvioon sisällytettyjen lisäpanostusten avulla palvelujen laadukkuus on parantunut edellisvuodesta.

Tavoitteenamme on, että hyvinvointialueella on riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Vuoden 2026 tavoitteena on, että henkilöstön lähtövaihtuvuus on enintään 6 %. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Tammikuun lopussa lähtövaihtuvuus oli 3,6 %, joten toteuma on tavoitteessa.

Tavoitteenamme on, että toimintamme on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Hyvinvointialueen rahoitusmallissa vuosikate on tunnusluku, jonka perusteella tulevien vuosien lainanottovaltuudet määritellään. Vuoden 2026 tavoitteena on, että vuosikate on vähintään 37,9 milj. euroa. Hyvinvointialueella tavoitteen toteutumista seurataan tilikauden tulosten perusteella kuukausittain. Tammikuun taloustietojen perusteella vuosikate olisi asettumassa noin 27,9 milj. euron tasolle, joten taloustavoite ei olisi toteutumassa.

Tavoitteenamme on, että olemme luotettava organisaatio asiakkaillemme ja työntekijöillemme. Työntekijäkokemusta mitataan eNPS suosittelevuudeksi avulla. Tavoitearvoksi vuodelle 2026 on asetettu luku 20, joka määräytyy hyvinvointialueiden kansallisten tulosten perusteella. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kvartaaleittain. Seuraava työntekijäkokemuksen mittaaminen on maaliskuussa.

Taloussuunnitelma

Taloussuunnitelman (taulukko 2.) arvioidaan kuluvan vuoden lopussa olevan 7,0 milj. euroa ylijäämäinen, mikä olisi noin 10 milj. euroa talousarviota huonompi tulos. Valtion rahoitukseen tuli joulukuussa 2025 n. 2 milj. euron lisäys, koska iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen teknologian avulla lakimuutos on eduskunnassa edelleen kesken ja siihen liittyvä alueille asetettu sopeuttamistavoite peruttiin. Tähän liittyvä talousarvionmuutos on tarkoitus tehdä 1. osavuositarkastuksen yhteydessä, taloussuunnitelmassa

muutoksen vaikutus on kuitenkin jo huomioitu. Talouden toteumaa seurataan kuukausittain talousarvioon verrattuna.

Kumulatiivinen toimintakulujen kasvu edellisvuoteen verrattuna on tammikuussa 1,0 %. Tammikuussa toimintakuluissa ei vielä ole mukana kaikki toimitilojen vuokrakustannukset eivätkä myöskään tammikuussa tehdyt lisäpanostukset lakisääteisyyden parantamiseksi, joten toimintakulujen todellinen kasvu on suurempi. Tämä on kuitenkin huomioitu tulosennusteessa. Tässä vaiheessa toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 12 milj. eurolla. Tällä hetkellä talousarvioon verrattuna sosiaalipalveluissa on kaikkiaan yli 16 milj. euron ylityshukka palvelujen ostoissa. Vastaavasti konsernipalveluissa toimintakulujen arvioidaan alittuvan yli 4 milj. euroa pääasiassa toimitilojen vuokrakustannusten myötä. Muilla toimialueilla arvioidaan tammikuun tietojen perusteella toiminnasta aiheutuvien kustannusten olevan talousarvion mukaisella tasolla.

Toimintatuottojen kertymän ennustetaan olevan talousarvion mukaista. Valtionrahoituksen ennusteessa huomioitu n. 2 milj. euron rahoituksen lisäys. Myös muiden kuluerien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Kun tiedossa olevat arviot sekä tulo- että menopuolen merkittävimmistä tekijöistä huomioidaan, hyvinvointialueen tulosennusteen arvioidaan olevan 10 milj. euroa talousarviota heikompi, mikä tarkoittaisi 7,0 milj. euron ylijäämäistä tulosta.

Parhaillaan on valmistelussa hyvinvointialuelain väliaikainen muuttaminen, joka mahdollistaisi niille alueille, joilla on aluevaltuuston hyväksymä suunnitelma kertyneen alijämän kattamiseksi viipymättä, mahdollisuuden hakea lisää aikaa kumulatiivisen alijämänsä kattamiseksi vuoden 2027 tai vuoden 2028 loppuun mennessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on omassa lakilausunnossaan esittänyt, että alijäämien kattamisen määräaikaa pitäisi kuitenkin jatkaa yhdestä neljään vuoteen (2027–2030), koska rahoituslain III-vaiheen muutokset ovat heikentämässä entisestään alueiden rahoitusta. Hyvinvointialueet ovat tehneet nykyiset taloussuunnitelmansa ja talouden sopeuttamisohjelmansa voimassa olevien valtion painelaskelmien mukaisesti. Nyt III-vaiheessa esitetyt rahoituslain heikennykset vaikuttavat merkittävästi alueiden talouden sopeuttamissuunnitelmiin ja kykyyn kattaa alijäämät ilman lakisääteisten palvelujen saatavuuden vaarantumista.

Tuottavuusohjelma

Aluehallitukselle raportoidaan myös tuottavuusohjelman toteutumisesta. Tuottavuusohjelma sisältää merkittävimmät palvelukokonaisuudet (lisäpanostukset) lakisääteisyyden turvaamiseksi, rakenteelliset muutokset (toiminnan uudistaminen) ja talouden sopeuttamisohjelman (säästöt). Tuottavuusohjelmalla ja strategisilla kehittämishankkeilla vastataan ministeriöiden hyvinvointialueelle asettamiin toimenpidesuosituksiin ja alueelle myönnetyn lisärahoituksen ehtoihin.

Talouden sopeuttamisohjelman toteutumisesta on arvio taulukossa 3. Sen mukaan tällä hetkellä toimenpiteiden vastuuhenkilöt ovat arvioineet, että talouden sopeuttamisohjelman suunnitellut toimenpiteet olisivat toteutumassa.

Merkittävien palvelukokonaisuuksien edistäminen lakisääteisyiden parantamiseksi on alkanut suunnitellusti. Panostuksista aiheutuneet toimintakulut eivät vielä tammikuussa ole realisoituneet, mutta niiden toteutuminen on huomioitu talousennusteessa. Toiminnallisesti tapahtuva lakisääteisyiden raportointi on parhaillaan valmistelussa ja palvelutuotannon toimialueiden johto tulee raportoimaan tästä kehityksestä tarkemmin tulevilla kuukausiraporteilla.

Rakenteellisten muutoksien valmistelu on parhaillaan käynnissä. Lähtökohtaisesti rakenteellisilla muutoksilla on löydettävä myös taloudellisia hyötyjä täydentämään mahdollisia talousarvion ylityksiä, jotta hyvinvointialueen taloussuunnittelukauden alijäämän kattamistavoite ei vaarannu.